

Naturskyddsföreningen
Norrköping

20200811
Norrköpings kommun
Samhällsbyggnadskontoret
Detaljplanering
601 81 Norrköping
detaljplanering@norrkoping.se

Yttrande över detaljplaneprogram för Norra Himmelstalund

Fig 11 i planprogrammet. Visar den tänkta exploateringen.

Positiva aspekter

Att omvandla och förtäta befintliga bebyggelseområden med blandad bebyggelse utefter Finspångsvägen och Fisksätravägen är positivt. Det är stadsnära lägen som kan ge bra boendekvaliteter.

Planprogrammet har många bra kvaliteter såsom blandning mellan funktionerna bostäder, service och arbetsplatser. Offentliga grönytor bevaras. Bra cykelvägar och kollektivtrafik planeras. Grönstruktur har studerats och grönskande gator och torg planeras. Det är mycket positivt att planprogrammet har ambitioner om att området ska ligga i framkant när det gäller förnybar energi, energieffektiva byggnader och resurshushållning.

Det är också positivt att slutna kvarter planeras eftersom det ger en bättre boendemiljö jämfört med punkthus.

Hög exploateringsgrad

Det föreslås en hög exploateringsgrad eftersom projektet belastas av kostnader för flytt av ställverk, bygge av ny bro och annan infrastruktur i området. Naturskyddsföreningen menar att dessa kostnader till stor del betjänar hela staden och ska därför inte belastas Himmelstalundsområdet helt. Därigenom behöver inte området belastas med så hög exploatering.

Flytt av ställverk ger nytta för hela staden eftersom en tätare stad kan byggas. Ny bro för lokaltrafik betjänar främst närliggande stadsdelar såsom Klockaretorpet, Eneby och Fyrby. Övriga satsningar på Himmelstalundsfältet är också en gemensam angelägenhet för staden och besöksnäringen.

Naturskyddsföreningen håller inte med om programmets ekonomiska slutsatser ”I stort gynnas kommunen och samhället där de stora vinsterna finns i en tätare och högre bebyggelse ... vilket i sin tur genererar högre fastighetsvärde”. Tvärtom innebär en för hög exploatering ekonomiska förluster för kommunen, bostadskonsumenter och fastighetsägarna.

Hushöjd

Bostadshus bör inte byggas högre än 5 våningar för att erbjuda en god miljö. Högre hus innebär en dålig kontakt med gården och skapar skugga. Hållbarhet bygger på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Högre hus än 5 våningar ger en dålig social sammanhållning enligt forskning på SLU. Jan Gehl har i boken Städer för människor, sid 50-51, beskrivit att det blir omöjligt med en fungerande kontakt mellan lägenheter och gård mer än fem våningar upp. Konsekvenser av hög exploatering i bostadskvarter har också studerats på Chalmers genom Centrum för boendets arkitektur, CBA. Skuggiga gårdar innebär även att det blir svårt att odla på gårdarna. Och att odla på terrasser, som det står i planprogrammet, ger inte samma utdelning i längden som markförlagda odlingar.

Höga hus inpå Himmelstalundsfältet, såsom föreslaget 30-våningshus, blir störande för friluftsområdet. Himmelstalundsområdet är viktigt för Norrköpingsborna. Vintertid finns härliga slingor för skidåkning. Sommartid används området till promenader, bad, sol och diverse aktiviteter. Området är ett andningshål för många i Norrköping, och för turistnäringen vid besök av hållristningarna. Höga hus nära inpå fältet skulle innebära att områdets karaktär förändras och att de som vistas på fältet känner sig ”övervakade”. Nya hus nära inpå Himmelstalundsfältet bör inte vara högre än träden runt fältet, så att friluftsområdet får behålla sin karaktär.

Höghus drar ner kalla starka höjdvindar på marken vilket innebär att närmiljön blir ogästvänlig. Höghus innebär inte heller så stor ytbesparing eftersom det ändå krävs friytor, parkeringsytor, vägar med mera kring dem.

Friytor på kvartersmark

Friytorna på kvartersmarken föreslås bli alltför små, även om hushöjden hålls ner till 5 våningar. Enligt Plan och bygglagen 8 kap 9 § ”ska det på tomen eller i närheten av den finnas tillräckligt stor yta som är lämplig för lek och utevistelse”. SBN (Svensk byggnorm) beskriver närmare vad det innebär. Socialt fungerande boendemiljöer kräver ett antal revirnivåer. Den halvprivata revirzonen är avgörande för social hållbarhet då gemenskap och social kontroll är starkast i denna begränsade grupp. Den halvprivata revirzonen kallas entréområde i SBN och betjänar högst 30 lägenheter. Den behöver vara cirka 300 kvm stor och inrymma småbarnslek, gemensam uteplats för vuxna, plats för cykelparkering och odling. Gemensamt för hela kvarteret behövs ett halvoffentligt revir som kallas närområde i SBN. Det ska betjäna högst 150 lägenheter och kräver en yta på minst 1500 kvm och används av de äldre barnens lek och vuxnas aktiviteter.

Andelen vegetation på kvartersgården är också viktigt för boendekvalitén. Forskningen har visat att kontakten med grönska är grundläggande för vår psykiska och fysiska hälsa. Immunförsvar, stresstålighet, koncentrationsförmåga, inlärning, kreativitet och empati förbättras genom kontakt med trädgård och natur. Vegetationen har också fysiska funktioner genom skugga och höjd luftfuktighet som skydd mot hetta. Det behövs även tillräcklig solbelysning på gården vilket begränsar möjlig hushöjd. Vegetation förbättrar vistelseklimatet även genom vindskydd och tar upp nederbörd som motverkar översvämning. Det är faktorer som blir allt viktigare vid klimatförändringen.

Ny bro

Det föreslås en ny bro över Strömmen för bil-, kollektiv-, cykel- och gångtrafik. Naturskyddsföreningen menar att en ny bro, när den behövs, kan byggas nära befintlig E4-bro och järnvägsbro. Det är lägen som redan är störda för naturen och med buller. Planprogrammets föreslagna broläge är mycket störande för Strömlandskapets utblickar.

Det är viktigt att satsa på bra gång- och cykelvägar som leder till befintlig gång- och cykelbro.

Biltrafik

När det gäller utvecklingen av biltrafiken på grund av nya Bråvallaavfarten från E4 anser programmet att man ska avvakta och se vad som händer. ”En stor osäkerhet råder om hur trafiken kommer att bete sig när den nya trafikplatsen vid E4:n öppnar” (s 29). Det är vetenskapligt bevisat att utbyggd kapacitet för vägtrafik ger ökad biltrafik. Målet i ÖP 17 för staden är att biltrafiken inte ska öka. Därför är det nödvändigt att styra utvecklingen genom att inte överdimensionera Fiskebyvägen. Det är också viktigt att skylta avfarten åt öster Pryssgården/N Himmelstalund. Annars kan man få infartstrafik till centrala staden genom denna stadsdel istället för via den trafiktåligare före detta E4-genomfarten från norra och södra motorvägsinfarterna. Det har Naturskyddsföreningen påpekat i remissvaret på Bråvallaavfarten. Vi påpekade även att barriäreffekten av Fiskebyvägen och E4 för de övergripande rekreatiionsstråken mot Leonardsberg-Glanstranden respektive mot Fyrbyskogen i grönstråket mellan Pryssgården och E4 måste beaktas.

Odlingslotter

Nya bebyggelsekvarter föreslås på 2/3-delar av befintligt odlingsområde inpå Riksvägen. Naturskyddsföreningen anser att alla som vill odla i kommunen ska få möjlighet till det. Stadsodling är mycket viktigt för matproduktion, minska transporterna för maten, motion,

gemenskap, integration, vattenhållning och biologisk mångfald. Odlingssytor i kommunen behöver öka, inte minska. Programhandlingarna redovisar inte hur det minskade odlingsområdet ska ersättas med nya. Det är inte heller så enkelt att flytta ett odlingsområde. Stor möda och mycket pengar har lagts ner av de som har odlingslotter. Därför anser vi att befintlig odlingsyta ska kvarstå.

Stefan Arrelid
Naturskyddsföreningen Norrköping
Ordförande
stefan.arrelid@telia.com tel 072-728 20 75

Postmottagare
Stefan Arrelid, Fjärdingstad Hestadback, 61029 Vikbolandet
Information om Naturskyddsföreningen <http://snfnorrkoping.se/>